SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 176. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 16, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 16-го ВЕРЕСНЯ 1994. Ч. 176. РІК CI

НАПРУЖЕННЯ В КРИМУ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Симферопіль (Р. Р. — Тут у вівторок, 13-го вересня, вранці охорона кримського президента Юрія Мєшкова зняла блькаду з будинку Верховної Ради Криму. Депутатам та працівникам Верховної Ради дозволено увійти до приміщення і продовжити працю.

Як повідомив представник апарату президента Автономної Республіки Крим, Ю. Мєшков погодився на „нульовий варіянт, запропонований Президентом України Леонідом Кучмою, тобто, повернення до правного статусу на стан 7-го вересня. У той час пресовий секретар Верховної Ради Криму Наталія Степанова повідомила, що Верховна Рада автономної республіки на „нульовий" варіянт не погодилася. Це питання буде розглянуте на засіданні президії кримського Парляменту та на сесії Верховної Ради Криму.

Ю. Мєшков закликав Раду Криму повернутися до правного стану, який існував до 7-го вересня, і заявив про свою готовість розпочати переговори для поборення конституційної кризи.

Президент Л. Кучма сказав кореспондентам, що ситуація у Криму є під контролею і з Києва туди виїхали заступник голови Служби Безпеки України Деркач і заступник міністра внутрішніх справ України Кравченко. На думку Л. Кучми і він, і Уряд України мають допомогти Кримові й Севастополеві у складній економічній ситуації, оскільки крім кризи влади, векикої шкоди завдала регіонові велика посуха.

Велика Рада Руху ухвалила звернення до Президента і Верховної Ради України, у якому сказано, що влада Криму незаконно спробувала вивести його із засягу української конституції. У цих умовах найважливішим завданням українського керівництва є „захист населення Криму, забезпечення стабільної ситуації в регіоні та збереження територіяльної цілісности України". Президентові Л. Кучмі Рух пропонує ввести президентське правління в Криму, а Верховній Раді України Рух рекомендує позачергово розглянути питання про ситуацію у Криму і ухвалити рішення про розпуск кримського парляменту й скасування територіяльної автономії півострова, послідовно створюючи умови для здійснення природних прав кримсько-татарському народові та всім етнічним групам Криму.

„Закликаємо Президента і Верховну Раду України виявити рішучість і чітке послідовне становище у кримській проблемі. Йдеться про захист людей, про мир і спокій в регіоні, про національні інтереси та авторитет Української держави", — сказав у зверненні НРУ.

Тим часом 13-го вересня по полудні сесія Верховної Ради Криму розглянула пропозицію Президента України про „нульовий" варіянт і ухвалила постанову про створення комісії кримського парляменту для розслідування антиконституційних дій, що відбулися від 11-го до 13-го вересня, з метою покарання президента Криму. Друга постанова кримського парляменту визнала недійсним указ кримського Президента про призначення керівників влади на місцях.

Ю. Мєшков передав через своїх представників кримському парляментові дві пропозиції про початок переговорів. Голова Верховної Ради Криму Сергій Цеков сказав, що він прихильно ставиться до пропозиції розпочати переговори, але відкидає можливість „нульового" варіянту, оскільки вважає, що всі акти, ухвалені кримською Верховною Радою 7—8-го вересня не суперечать конституціям Криму та України.

Помер о. І. Гриньох

Мюнхен. — Тут у середу, 14-го вересня ц. р., нагло помер на 87-му році життя о. Іван Гриньох, доктор богословських наук, професор Греко-Католицької Богословської Академії у Львові, акдемічний душпастир, провідний учасник підпільної протинімецької боротьби під час німецької окупації України, професор Українського Католицького Університету у Римі, один з членів засновників Української Головної Визвольної Ради і її другий віцепрезидент, автор багатьох богословських праць, один з найближчих співробітників св. п. Патріярха Йосифа.

Похоронні відправи відбудуться в суботу, 17-го вересня ц. р., у Мюнхені, а після цього тіло покійного буде перевезене на вічний спочинок до Олифанту в Пенсильванії, де у понеділок, 19-го вересня, о год. 11-ій перед полуднем закінчуться похоронні обряди.

КИЇВ. — Як повідомила Пресова служба Кабінету Міністрів України, 16-го вересня урядова делегація на чолі з прем'єр-міністром Віталієм Масолом вилетить до Алма-Ати на переговори з президентом Казахстану та іншими офіційними особами цієї держави.

Українські баптисти ЗСА привітали народ України і його президента

Бервин, Ілл. (ог). — 49-ий з'їзд Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА відбувся в українській баптистській церкві в Міннесполісі, Мін., в днях 2-4-го вересня під гаслом: „З нами Бог, хто буде проти нас?".

Проповіді Слова Божого виголошено на теми: „Бог і Його народ" (пастор О. Калінін), „Бог і цей світ" (пастор Я. Папроцький), „Манифестація Бога у віруючому" (пастор В. Домашовець), „Бог — наше спасіння" (пастор О. Гарбузюк), „Бог — наш Отець" (пастор Є. Соколов), „Бог — наша твердиня" (пастор О. Хрипчук). Прикрашували з'їзд три хори — хор української баптистської церкви в Міннеаполісі під орудою Віри Марущак, конвенційний хор і чоловічий хор під орудою диригента Потапенка. У з'їзді брали участь, у додатку до делегатів, гості з Канади, Південної Америки, України та з багатьох стейтів Америки.

У діловій частині з'їзду делегати й гості слухали звіти про виконану працю об'єднання, яка, в основному, була скерована в Україну. Об'єднання вже допомогло побудувати 47 церков, підтримує з церквами 37 місіонерів у таких областях України: Київська, Львівська, Донецька, Івано-Франківська, Тернопільська, Волинська, Запорізька, Рівенська і на Закарпаті. Плянується мати місіонерів у всіх 25 областях України.

Об"єднання фінансує телевізійну програму в Чернівцях, яка доходить до кількох областей західньої України. У Києві об"єднання фінансує музичну школу, в якій навчається понад 150 учнів, — що майбутні диригенти церковних хорів, піяністів тощо.

Об"єднання є співдавцем газети "Християнське Життя" в Києві, яка обслуговує церкви по всій Україні. В Україні тепер друкується журнал „Післанець Правди" і тільки минулого року Об"єднання видало в Києві понад 100,000 примірників релігійних книг, таких як „Пояснення на книгу Об"явлення" (Апокаліпсис — пророча книга), „Пояснення на чотири Євангелії", „Підстави християнської віри" і „МОР — буття українського народу" (про голод 1932—33 років) і в минулому вислано в Україну сотки тисяч Біблій і Нових Заповітів. Наші пастори, особливо пастор В. Домашовець, влаштовують семінари для проповідників Євангелії Христової.

З"їзд вислав спеціяльне послання до Президента України Леоніда Кучми, в якому сказано, між іншим: „Високодостойний Пане Президенте! 49-ий з"їзд Об"єднання Українських Евангельсько-Баптиських Церков у ЗСА з особливою радістю прийняв до уваги Вашу рішучість, понад усе, закріпити самостійність України, як ні від кого незалежної і суверенної Держави. Із цими почуттями з"їзд засилає Вам, Пане Президенте, свої палкі привітання й поздоровлення з побажаннями творчих успіхів у подоланні економічних, політичних, екологічних і національних проблем, у яких опинилася Україна та її великий народ.

Ми — українські баптисти — глибоко переживаємо за долю України й готові все посвятити для народу, який ми палко любимо. Тому з відзначенням третьої річниці незалежности України палко молимо Господа Бога, щоб Він допоміг Вам, Пане Президент, і всьому українському народові зберегти суверенність і незалежність України, зберегти свободу віри, слова, сумління і свободу від страху в українській державі. А понад усе, апелюємо до Вас, зберегти державною й офіційною мовою в Україні тільки українську мову".

В інших резолюціях з"їзд вітає всі народи України, закликає до мирної співпраці в будові молодої держави, засуджує російських шовіністів за їхні нові спроби позбавити Україну й інші народи національної свободи.

З"їзд накреслив напрямні своєї діяльности на майбутнє тут і в Україні. Наступного року вирішено відзначити 50-ліття Українського Місійно-Біблійного Товариства, як місійної руки об"єднання, надрукувати в Україні щонайменше п"ять книг, таких як „Далекі зорі", „Запашність поля" письменника Михайла Подвірняка, „Бог і людина" пастора В. Домашовця, взяти на підтримку ще більше так потрібних в Україні місіонерів та допомогти побудувати ще кілька десятків Церков.

В. Масол зустрівся з Дж. Жульвеном

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 13-го вересня, прем"єр-міністер України Віталій Масол зустрівся з верховним головнокомандуючим об'єднаними збройними силами НАТО в Европі генералом Джорджем Жульвеном. Під час розмови В. Масол зазначив, що найголовніша проблема для України — це події в Югославії оскільки від припинення цієї війни залежатиме поліпшення економічної ситуації в Україні.

Прем'єр-міністер також сказав, що обіцяну допомогу на ядерне роззброєння ЗСА так і не дали, а через рік-два зброя, що залишилася, стане непридатною, а ситуація неконтрольованою.

Дж. Жульвен цікавився українсько-російськими відносинами, на що отримав відповідь про зближення між Україною і Росією, в тому числі і з військових питань.

О. Морозов виступив на пресконференції

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 13-го вересня, голова Верховної Ради України Олександер Мороз провів пресову конференцію, повідомивши, що друга сесія Верховної Ради розпочне працю 15-го вересня о 10-ій год. ранку.

До розгляду запляновані такі питання, як рішення Севастопільської Міської Ради про російський статус міста. Загалом, О. Мороз визначив три групи питань, які розглядатимуться на сесії: проблеми економіки, організації влади, розгляд проєкту закону про місцеві ради, а на грудень плянується розгляд проєкту конституції України.

Щодо ситуації у Криму, О. Мороз сказав, що „Верховна Рада України зарегує певним чином на ситуацію у Криму, але як саме — я зможу сказати лише після сьогоднішньої зустрічі з Президентом Леонідом Кучмою". Мороз також повідомив, що комісія з депутатів України і Криму працює над узгодженням українських і кримських законів.

Відповідаючи на запитання щодо проєкту договору між Україною і Росією, О. Мороз сказав, що співпраця країн СНД у галузі військово-промислового комплексу є об'єктивною необхідністю, оскільки продукція що виробляласа на взаємноінтегрованих підприємствах і була основним джерелом доходів колишніх республік СССР. На таку продукцію, за словами Мороза, і сьогодні є покупці, „тому потрібно боротися за зовнішній ринок, і якщо для цього треба об'єднати зусилля держав СНД, то треба це зробити. І це буде засобом для зміцнення економік суверенних держав".

У СВІТІ

В ІЗРАЇЛІ ПОСИЛЮЄТЬСЯ ОПОЗИЦІЯ проти повернення Сирії Голянських пагорбів. Оливи у вогонь підліляла тельавівська газета „Гаарец", повідомивши, що уряд Ізраїля вже декілька місяців веде таємні переговори з сирійцями і що мова йде про повернення Голянів протягом трьох найближчих років. У вівторок, 13-го вересня,проти лінії уряду, спрямованої на компроміс зі сирійцями, висловилися й декілька членів правлячої Робітничої партії. Один з них, Авігильм Кагаляні, повідомив, що має намір внести на розгляд парляменту поправку, згідно з якою уряд не зможе зревізувати анексію Голянських висот без підтримки 70 законодавців (всього в парляменті 120 депутатів). Урядова коаліція має тільки 61 голос. А. Кагаляні є певний, що його підтримають ще шість членів Робітничої партії, і це унеможливить мирний договір зі Сирією.

ЦИМИ ДНЯМИ В СІДНЕЇ злочинці застрілили депутата парляменту австралійського стейту Новий Південний Велсє Джана Нюмана. Відомо було, що він працював над секретним пляном боротьби з азійською мафією, яка в останні роки поширила свій вплив на цілу Австралію.Дж. Нюман представляв у парляменті сіднейський район Кабрамата, де мешкає лише п'ять відсотків населення цього найбільшого австралійського міста, але в діяльності злочинності Кабрамата займає провідне місце в країні.Дж. Нюман мав намір запросити в Сідней поліціянтів з Лос Анджелесу, які набули великого досвіду у боротьбі з організованою злочинністю.

У ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ, у зв'язку з бездіяльністю поліції, почалися масові самосуди над злочинцями. Цими днями у Бомонті, передмісті Йоганнесбургу, розлючений натовп злінчував двох африканців, причетних до наркобізнесу. А минулого тижня в Дудузі, іншому передмісті Йоганнесбургу, група мешканців обіллляла бензином двох викрадачів авт і підпалила їх. В Іст Лондоні мешканці самочинно розправилися зі злочинцем, котрий убив невинну жінку. Рукая Муса, одна з організаторів демонстрації протесту проти злочинства, сказала: „Влада байдужа до проблеми злочинности, в поліції панує корупція. Негайна кара смерти — це те, що ми вимагаємо. Бандитів тільки так можна привести до тями — іншого наставлення вони не розуміють".

РОСІЙСЬКІ ІНФОРМАЦІЙНІ АҐЕНТСТВА і газети повідомляють подробиці випробувань атомової зброї на совєтських людях у 40-вих і 50-тих роках.Під час вибуху атомової бомби на Тоцькому полігоні в Оренбурзькій области 14-го вересня 1954 року під сильне радіовипромінювання потрапило 45,000 військовиків і щонайменше одна тисяча цивільних осіб. Згадуючи ті події, 90-річний московський академік Юлій Харитон, який декілька десятків років підряд керував совєтським ядерним центром Арзамас-16 і був свідком усіх ядерних вибухів аж до 1963 року, коли випробування перемістилися під землю, сказав: „Тоді ми не думали про можливість знищення людства. Важливо було не відстати, щоб потенціяльний противник не міг обігнати нас".

„ПЕЧЕННЯ БАРАБОЛІ" НА ОСЕЛІ ІМ. О. ОЛЬЖИЧА

Лігайтон, Па. — Станиці Братства Колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії УНА в Лігайтоні і Філядельфії влаштовують тут традиційне печення бараболі у суботу, 1-го жовтня, на оселі ім. Олега Ольжича. Початок о год. 12-ій дня. Печення бараболі о год. 4-ій по полудні, забава — о 9-ій вечора. Гратиме оркестра „Косів". Буфет буде чинний від год. 1-ої по полудні. У справі замовлення кімнат слід звертатися до управи оселі на число телефону (215) 377-4621.

ЗАКІНЧУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО ІНТЕРВЕНЦІЇ В ГАЇТІ

Вашінґтон. — У вівторок, 13-го вересня, в розмові з журналістами державний секратар Воррен Кристофер повідомив про деякі нові деталі майбутньої військової операції на Гаїті. В ній візьмуть участь не менше 17 країн. В. Кристофер особливо підкреслив, що операцію буде здійснено за короткий час, вона має конкретну ціль і наперед визначену дату виведення військ. Завдання американських десантників обмежиться до відновлення влади законно обраного президента Жана-Бертрана Арістіда, однак надалі міжнародні сили не будуть захищати його уряд. „Ці функції ляжуть на плечі нової поліції Гаїті",— сказав В. Кристофер.

Щодо долі керівників гаїтянської хунти, то американські вояки не будуть їх розшукувати,як це відбувалося, наприклад, у Сомалії, коли полювання за генералом Айдідом привело до загибелі 18 американських вояків.

Коментуючи зустріч з державним секретарем, спостерігачі пояснюють, чому В. Кристофер так підкреслено високо оцінив чисельну підтримку світової спільноти ідеї відновлення демократії на Гаїті збройним шляхом. Річ у тому, що ця ідея не є привабливва в очах багатьох американських законодавців і більшости населення країни. Останні опитування засвідчили, що 73 відсотки американців вважають майбутню інтервенцію в Гаїті помилкою, а 78 відсотків радять Адміністрації заручитися спеціяльним дозволом Конгресу.

Щоб добитися від Конгресу схвалення пляну інтервенції, Державний департамент оприлюднив новий звіт про порушення прав людини на Гаїті. Звіт уточнює, що за час урядування хунти на острові її жертвами стали понад 4,000 прихильників вигнаного президента Арістіда. Адміністрація президента Билла Клінтона вважає це достатньою підставою для збройного втручання.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

УЖГОРОД. — Тут відбулася зустріч керівництва области на чолі із головою Обласної Ради Сергієм Устичем із папським нунцієм в Україні Кардиналом Антоніо Франко. Обговорювано питання пов'язані з діяльністю у Закарпатті Греко-Католицької Епархії, зокрема про повернення у розпорядження Церкви відібраної свого часу єпископської резиденції, де тепер знаходиться бібліотека Ужгородського Державного Університету, а також про будівництво в обласному цент рі греко-католицької духовної семінарії. У зустрічі взяв участь Єпископ о. Іван Семедій.

КИЇВ. — Політичний радник міністерства закордонних справ Росії Сидоров у короткому інтерв'ю зазначив, що міністерство Російської Федерації сподівається, що вихід з кризи в Криму буде знайдено шляхом діялогу та взаєморозуміння. „Ми уважно спостерігаємо за ситуацією в Криму, бо це вогнище напруження в регіоні було дуже відчутним для Росії. Російська сторона вважає, що згадані події розгортаються на території суверенної України — сусідньої держави, частиною якої є Крим".

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 13-го вересня, в країні відбулися передвибори, які офіційно розпочали виборчу кампанію кандидатів-переможців на різного роду становища у місцевих, стейтових і федеральних установах. Цікавим у цьогорічних передвиборах це те, що кандидатом на посадника Вашінґтону після чотирирічної перерви через наркоманство здобув знову Маріон Беррі. У Ню Йорку кандидатом своєї партії на становище губернатора стейту здобули: від демократів теперішній губернатор Маріо Квомо, а від республіканців дворазовий стейтовий сенатор Джордж Патакі.

СПРАВА ВИСАДКИ американських військ у Гаїті для усунення від влади військової хунти дальше валкується у політичних колах, а зокрема є вона широко дискутована між Конгресом і Білим Домом. Співробітники президента Билла Клінтона твердять, що така акція мусить відбутися, якщо в Гаїті має припинитися існуюче терористичне переслідування людських прав, жертвами котрого в першу чергу стають прихильники демократично обраного президента Жана-Бертрана Арістіда. А покищо офіційні чинники переконують, що існуючий плян передбачає одночасну висадку у багатьох місцевостях країни, щоб не допустити до будь-яких непотрібних заворушень. Базою такої висадки американського війська будуть військові кораблі біля берегів Гаїті.

У СВОЇХ НАМАГАННЯХ відновити можливості здійснення загального забезпечення охорони здоров'я, демократи шукають всіх можливих союзників для цієї справи. Цими днями спікер Палати Репрезентантів Томас Фолі запропонував, щоб демократи зустрілися зі своїми колегами республіканцями та вирішили чи взагалі є будь-який плян медичного забезпечення, який би обидвом групам підходив. Одначе керівники республіканців відразу почали між собою суперечку стосовно згаданої пропозиції, бо одні є на неї згідні, наприклад, конгресмен з Ллінойс Роберт Мічел, натомість Нют Ґінґріч з Джорджії виступає проти такої зустрічі, кажучи, що не довіряє демократам і побоюється їхнього заманювання.

В СЕНАТІ ЗСА голосами 94 до 4 схвалено законопроєкт, який дозволятиме банкам відкривати свої відділи у стейтах цілої країни. Цей законопроєкт був одною з головних пропозицій банкового діла Уряду президента Билла Клінтона, тому його таке багатомовне схвалення уважається неабияким успіхом. Він був ухвалений після того, як Департамент скарбу дав свою згоду на включення до нього пропозиції про суджения невідповідальних працівників у щадничо-позичкових інституціях країни, щоб уникнути скандалів і банкрутств, які були частими впродовж кількох минулих років. Законопроєкт переданий до підпису Президентові, який підпише його негайно.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КИЇВ. — Від 13-го до 15-го вересня Міністерство Оборони України провело науково-практичну конференцію „Модернізація та проблеми створення єдиної автоматизованої системи зв'язку та єдиної автоматизованої системи управління Збройними Силами України". Учасники конференції розглянули концепцію будівництва і вдосконалення системи управління Збройними Силами України, основні проблеми здійснення науково-технічної політики у галузі створення єдиної автоматичної системи управління і єдиної системи зв'язку, а також можливості науки і промисловости у створенні єдиних систем зв'язку і управління Збройними Силами України.

КИЇВ. — За підрахунками українських фахівців, за останні шість років з України еміґрувало майже 315,000 осіб. Якщо на початку 90-их років близько 63 відсотки еміґраційного потоку складали особи жидівської національности, чверть українців та росіян, то у 1993 році зареєстровано різке зменшення серед еміґрантів жидів, натомість зросла кількість представників сло в'янських національностей до 33 відсотків.

Журнал „Плейбой" вибрав українку

Філядельфія. — В серпневому виданні журнал „Філядельфія" на обкладинці як і внутрі журналу була світлина молодої українки з Києва, Вікторії Здрок, як „найкращої з Фі-ладельфії". Незабаром після того В. Здрок появилася в різних позах жовтневого видання відомого місячника „Плейбой" з відповідною ще і вичерпною статтею про неї, яка має заголовок „З Росії із розумом".

В інформаціях про В. Здрок сказано, що вона приїхала до ЗСА, маючи 16 років, закінчила в першому році перебування середню школу, а у 18 років градувала із Вест Честер університету зі ступнем бакалавра.

В .Здрок

Тепер вона має 21 років і студіює рівночасно у двох університетах Філядельфії, Вілланова і Ганемен, де працює над дипломом правника і клінічного психолога. Її ціль, як каже, працювати відтак як оборонець жінок у випадках признання їм дітей та опіки над ними. Коли йдеться про її світлини у журналі „Плейбой", то В. Здрок уважає, що професійні жінки можуть показувати себе сво бідно і в такій ділянці.

Вона розмовляє п'ятьма мовами, а це крім української, російською, англійською, французькою і німецькою. У репортажі в „Плейбой" є, крім її особистих світлин також одна у розмові з колишнім президентом СССР Міхаїлом Ґорбачовим.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Катастрофи

8-го вересня ц. р. за гарної погоди пасажирський літак лінії „ЮС Ейр", що летів з Чикаго до Піттсбурґу, у віддалі шести миль від летовища у Піттсбурзі, впав із висоти 6,000 стіп, наче камінь, на землю, впавши вибух і загорівся, і всі 131 особа в літаку разом з пілотом та всією залогою згинули.

На контрольній вежі піттсбурзького летовища почули ще оклики пілота „О, Господи, рятуйте" — мовчанка і гук упадку й вибуху. Треба було довгих годин, щоб пожежна сторожа, поліція, санітари й члени Національної гвардії могли відшукати розірвані тіла загинулих, погасити пожежу і забезпечити місце катастрофи для слідчої комісії. Але встигли вже надбігти шуліки в людській подобі, які перешукували кишені жертв і хапали порозкидані на широкій площі клунки загинулих пасажирів. Поліція арештувала кільканадцять таких розбишак. Здається, що всі жертви тієї катастрофи не встигли здати собі справу, що щось не до ладу, бо від оклику пілота „О, Господи" до зудару з землею минули секунди.

Кажуть, що причиною катастрофи була якась „механічна хиба". Віднайдено так звану „чорну скриньку", яка на кожному літаку записує всі розмови в кабіні пілота, але ледве чи вона поможе з'ясувати дійсну причину катастрофи. Сам пілот — ще розмірно молода людина, капітан військового летунства, мав за собою тисячі пророблених миль і відзначався гарною зрівноваженою вдачею та зразковою солідністю у праці. Залишив молоду дружину і двоє дітей. Промине кілька тижнів, поки слідча комісія фахівців зможе виявити *причину того нещастя і проголосити вислід своїх* пошуків.

Та минулотижнева летунська катастрофа відсунула в тінь всі інші події — всі покази телевізійних каналів були і ще є присвячені тій події. Телевізійні коментатори називали при тій нагоді багато інших летунських катастроф в Америці з останніх місяців та років.

Та катастрофа потвердила сумну правду, що нема ніякого стовідсоткового безпечного засобу комунікації, бо і залізниці в Америці надзвичайно вигідні, без давньої европейської дерев'яної „третьої кляси", з усіма місцями, зверненими в сторону льокомотиви, також час до часу мають катастрофи: або машиніст підхмелений, або фальшиво скручено вильницю і поїзд в'їздить на невідповідні рейки, вискакує з рейок чи ударяється і є людські жертви. Нема безпечної автомобільної комунікації, бо звичайно в Америці підхмелений водій, який їде із швидкістю 90 миль за годину й легковажно переїздить червоні світла, може найобережнішого водія вдарити з будь-котрої сторони і вбити всіх у тому возі. Ще розмірно найбезпечнішими тепер є пасажирські кораблі, дармащо історична трагедія „стовідсотково безпечного" „Титаніка" у 1912 році заперечила гарантію безпеки.

Ми всі горді поступом техніки, бо той поступ, як у всіх ділянках, доказує винахідливість людського ума. А втім, новітня машина вбила колишню — сьогодні вже геть призабуту — романтику, коли коні і повозка були єдиним засобом комунікації: пара коней із різнокольоровими стрічками, вплетеними в їхні гриви, з дзвіночками під шиєю — це була своєрідна романтика їзди і літом повозкою, чи санками зимою. І залізниці гнані парою хоч не були такі вигідні і швидкі, як тепер, були куди безпечніші, не було так багато залізничних катастроф.

Бувають щороку у різних країнах світу і в різних порах року катастрофи химерної природи. З усіх найгірших є, мабіть, землетрус, гірший навіть від вибуху вулкану, бо більш несподіваний і страхітливіший, коли несподівано струситься земля. Але і вода та вогонь, найпотрібніші людині засоби щоденного життя, можуть з приятелів ставати смертельними ворогами: пожежі і повені щороку спричинюють руїну і ширять смерть. А гурагани — яке лихо!. Людський розум ще не встиг всього розгадати.

МІНІСТЕР ДОРІГ І ТРАНСПОРТУ Ірану Акбар Торкан відмовився від візити у Хорватію, протестуючи проти вбивства хорватською поліцією іранського журналіста в Боснії. Збірна футбольна дружина, також у зв'язку з цим, відмовилася від запляннованої поїздки у Хорватію, де мала грати товариські матчі з місцевими дружинами. Кореспондента тегранської газети Мохаммеда Неваба, який виконував завдання своєї редакції в контрольованому хорватами боснійському місті Мостарі, викрала таємна хорватська поліція і закатувала на смерть 28-го серпня ц. р.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції "Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Ярослав Гайвас

НОВА ХВИЛЯ РОСІЙСЬКОЇ АҐРЕСИВНОСТИ

IV

Існуючу ситуацію схарактеризував сам Алієв в опублікованому в пресі інтерв'ю так: „Азербайджан, як незалежна держава, відкритий для всього світу і дотримується принципу двосторонніх договорів... Ситуація стабільна, державні органи повністю контролюють всі сторони життя і немає підстав до будь-яких побоювань... Ніхто не заперечує інтересів Росії у Каспійському морі, але є там й інтереси інших прикаспійських держав. Росія не може тільки сама претендувати на Каспійське море... Ніяких переворотів (в Азербайджані) бути не може, тим більше, що народ не допустить до того. Якщо якісь божевільні захочуть зробити переворот, то дістануть відсіч, держава себе оборонить". Російські інформації до того додають такі завваження: Алієв зміцнює збройні сили, підносить життєвий рівень населення, а в околицях Баку розташована виняткових міця державна охорона, озброєна найкращими бойовими засобами Заходу. Очевидно, російські військові чинники також не сплять і досвід вони мають не абиякий, але коли вони мають більше таких противників як Алієв, то їхній остаточний успіх не такий певний. І нова зміцнена хвиля їхньої агресивности може скінчитися, як не одна останнім часом, а саме провалом.

Англомовна московська газета „Москов Таймс" з 2-го серпня ц. р. повідомила: „Росія звинуватила відколену республіку Чечня в збройному переході її кордону і обезголовленні трьох осіб, що їх відтяті голови по-варварськи виставлено на публічній площі. В триденному пропагандивному ударі виглядає, що Кремль натиснув на президента Чечні Джохара Дудаєва з метою позбутися людини, яка привела 1991 року до зірвання північнокавказької провінції з Москвою... Російські власті фактично закинули збунтованому районі оголошення війни. Ті власті заявили, що чеченські урядові сили доконали випадів у спеціяльну забезпечену зону Інгушетії та Північної Осетії, де стаціоновані тисячі російських військ... Російський уряд... заявив у своїй декларації, що він може бути змушений боронити російських громадян згідно з конституцією та законами Російської Федерації".

Але виявилося, що уряд Чечні не має нічого спільного з обезголовленням тих трьох людей, які згинули в бійні на очах численних свідків, що чеченські частини ніякого кордону не переходили. А бандитський провокаційний напад в Мінеральних Водах, в якому загинуло п'ятеро людей, зорганізували спеціяльні російські формації. Виглядає, що бомби повибухали в руках змовників і нанесли шкоди змовникам, а не наміченим ними жертвам.

Поголоски в Москві, що ген. Грачов відлетів до Чечні, щоб керувати бойовими акціями, або... переговорами, виявилися вигадками. Генерал у відпустці, до Москви не повернувся, але й це пов'язують з його тактикою, мовляв, зорганізував змову й дав наказ починати акції, а для алібі нібито виїхав у відпустку. Але й це не витримує критики. Бо акції після тих усіх відрізаних голов і бандитських нападів набрали радше несерйозних форм, навіть комічних. Нібито лідер опозиції в Чечні Умар Автурханов видав заяву, що він прогнав президента Дудаєва і сам перебрав усю владу в Чечні. А в той же час президент Дудаєв перебував у столиці Чечні Грозному і спокійно роз'їжджав по місту, відбував наради, приймав візити, як звичайно; Автурханов заявив, що його підтримує російський уряд і він з допомогою росіян організує свою наємну армію та платить місячно мільйон рублів найманцям.

Московська „Комсомольская Правда", один з найсерйозніших пресових органів у нинішній Росії, написала, хоч і вона зайняла необ'єктивне шовіністичне російське становище у суперечках між Чеченією і Росією: „Не завадило б пам'ятати, що незадоволений Москвою Кавказ давно чекає нового Шаміля, під знамена якого готові стати десятки тисяч озброєних людей, які вміють битися до останнього".

(Продовження буде)

ЛИСТ ДО О. МОРОЗА

На сторінках української газети „Свобода" з 13-го серпня ц. р. появилося коротке повідомлення про Вашу зустріч у Києві з ветеранами Великої вітчизняної війни та ветеранами праці, на якій Ви у своєму слові зайняли негативне становище щодо революційної боротьби УПА–ОУН проти імперіялістичної Москви і висловилися так: „Верховна Рада не допустить, щоб члени ОУН-УПА були прирівняні до ветеранів Другої світової війни". Також Ви підкреслили, що „кожен випадок розглядатиметься окремо, оскільки це трагічна сторінка в історії України... Героїзувати ОУН-УПА не можна". Така Ваша офіційна заява, як голови ВРУ, у нас, учасників революційної боротьби в рядах УПА, що була під революційно-політичним керівництвом УГВР, викликає настороження. Це Ваше твердження прозвучало як тривіяльний і надокучливий, утертий трафарет з минулого, отже в такому контексті Вашого негативного ставлення до ОУН-УПА ми вважаємо за потрібне ще раз підкреслити, що основною засадою визвольних змагань за відновлення нашої держави ми поставили догму: „Україна понад усе". В ім'я саме цього шляхетного ідеалу ми ніколи не вагалися віддати своє життя, поклавши його на жертівник нашої батьківщини. І це тут особливо варто наголосити, бо кожна жертва вояка УПА ставилася в безпосередньому й актуальному зв'язку з відновленням української самостійної соборної держави. Без цієї боротьби УПА західній вільний світ трактував би українців як колаборантів нацизму. З уваги на це, уважаємо за потрібне підкреслити, що ветерани Великої вітчизняної війни, яких Ви звеличуєте висловом: „Я ставлюсь до ветеранів, як до святості, якій слід вклонятися", — воювали фактично не за вільну Україну, а за повернення, на місце втікаючих брунатних фашистів, кривавого режиму Сталіна. Це не реторика, а вперті факти.

В анналах воєн світу й досі не занотовано такого прецеденту, щоб уряд якоїсь держави поставився наскрізь вороже до армії, яка воювала за її визволення. І цілком протилежно до Вашого ставлення, недавно навіть ветерани французької армії з великими почестями вітали ветеранів УПА, підкреслюючи цим великий вклад боротьби УПА в поваленні гітлеризму. А як же в нашій незалежній державі? Справедливість вимагає сказати, що Ваше вороже наставлення до героїчної боротьби УПА–ОУН–УГВР прозвучало гірким парадоксом не лише в нашій історії, але й в історії світу.

Уважаємо за потрібне підкреслити, що таке наставлення — це вияв нездорової внутрішньої політики очолюваної Вами Верховної Ради відносно УПА і її збройної боротьби, як проти німецького, так і большевицького імперіялізмів. До цього варто також додати, що реанімація неокомуністичних партій з їхніми збанкрутованими гаслами, такими як: „комунізм — це найвища форма людського розвитку", створює в українському суспільстві атмосферу взаємного недовір'я, розколу, а навіть і можливість кровопролиття, якого наш народ хоче за всяку ціну оминути.

Торкаючись питання прирівняння у пільгах воїнів підрозділів УПА–ОУН з ветеранами Великої вітчизняної війни, Ви висловлюєте думку, що варто розглядати кожен випадок, тобто кожного з вояків УПА, окремо. У зв'язку з цим складається враження, що Ви маєте на увазі уласкавити від „провини" за участь в рядах УПА можливо лише тих, які нібито „несвідомо" боролись проти суцільного підпорядкування України Москві. З почуттям великого обурення ми засуджуємо такий підхід, бо це було б спробою зі сторони церберів сталінізму не допустити до гальванізації ідеї побудови української самостійної соборної держави серед нашого народу, за яку воювала УПА.

У своїй заяві Ви стверджуєте й наголошуєте, що героями України в Другій світовій війні були не вояки УПА–ОУН, а лише вояки Великої вітчизняної війни, при чому заявляєте, що боротьба ОУН–УПА — це „трагічна сторінка в історії України", а тому, мовляв, „героїзувати ОУН–УПА не можна". З такої висловленої Вами заяви складається враження, що Ви маєте на увазі не інтереси нашої української самостійної соборної держави, а якоїсь „іншої", точніше Вами не з'ясованої.

Порядком доповнення хочемо ствердити, що для нас було б великим пониженням, якщо б Ви поставили знак рівняння між нами, вояками Української Повстанської Армії, і ветеранами Вітчизняної війни, бо підкреслюємо і обстоюємо думку, що ми воювали і добровільно йшли на смерть за вільну українську державу, а ветерани Вітчизняної війни, бувши мобілізованими владою, мусіли воювати за людиноненависницький режим Сталіна, нечуваний в історії людства.

Формулюючи наше від'ємне ставлення до Вашої офіційної заяви щодо збройних дій УПА, як проти Берліну, так і проти імперіялістичної Москви, хочемо зауважити, що, на нашу думку, національні інтереси нашої держави визначаються Вами помилково через незнання дійсних історичних фактів. З уваги на це, ми пропонуємо Вашій увазі ближче й докладніше познайомитися з героїчною добою боротьби УПА на підставі джерел, написаних істориками-патріотами, а не істориками-ворогами нашого народу. І тоді, думаємо, Ви напевно зміните своє негативне ставлення

(Закінчення на стор. 3)

„Нації вмирають не від інфаркту (серця).
Спершу їм відбирає мову..."
(Ліна Костенко)

Мирослав Семчишин

УКРАЇНСЬКА МОВА В УКРАЇНІ В НЕБЕЗПЕЦІ

II

І на фоні саме такої дійсности в Україні, при майже бездискусійній лінії фронту, що постав між південносхідніми областями і рештою України, грізним громом прозвучали слова новообраного президента Кучми про його плян проголосити російську мову офіційною, зберігаючи право державної мови за українською. Чи була це тільки фраза з цілого ряду не завжди серйозних обітниць, даних своїм виборцям, а може й справді такий лукавий задум загніздився у голові найвищого представника і захисника інтересів України? Як розуміти термін „офіційна" у відношенні до „державна" мова? Чи українська мова не є само собою офіційною? Чи обітниця, дана виборцям із південносхідніх росіськомовних областей, може справді здійснитися, і до незчисленних бід, які переживає сьогодні Україна, українська мова на українській землі мала б справді стати „наймичкою у своїй хаті"?

Це ж була б справжня трагедія для народу, розп'ятого на хресті своєї історії; народу, що в своїй державі прагне бути справжнім господарем свого життя, своєї нелегкої долі.

Цю абсолютну правду цілком усвідомлюють собі і розуміють українські культурні діячі, провідники політичних, громадських чи професійних організацій, починаючи від їхніх проводів, а кінчаючи на мільйонах народних мас.

Тож дозволимо собі віднотувати для нас сьогодні і для майбутніх істориків нашого бурхливого часу, як зустріла оцю справді державотворча Україна оту велику загрозу, яка нависла над нами там і тут, у діяспорі. Бо ж йдеться про велику і фундаментальну справу: бути українській мові у своїй державі справді державною мовою чи ніднти, а за десятки років, що прийдуть, втратити своє справжнє обличчя і перетворитись в деяких регіонах у якийсь діялект...

І так, починаючи з липня ц. р. і впродовж серпня на сторінках двох доступних нам тижневиків „Літературна Україна" і „Вісті з України" появились статті, самі заголовки яких вимовно свідчать, що хвилює і сьогодні українську громадськість: „Куди прямує Україна", „Офіційна-державна", „Мовна агресія та її привиди", „Не даймо себе ще раз одурити", „В Україні триває насильницька русифікація" і т. д. А що вже говорити про пресу Галичини?

Варто теж згадати голоси читачів, навіть з далекого півдня зрусифікованої України. В такому стилі, як, наприклад, „Чи може русскоязичное население оволодіти державною мовою?", або „Якби не було русифікації, не треба б було українізації".

А ось кілька цитат із заяв, звернень, телеграм до Президента найбільш авторитетних кіл української громадськости, захисників державности української мови:

„Звертаємось до Вас, як гаранта конституційної незалежности держави, усвідомити всю небезпеку, що закладена в проголошеному Вами слові. То шлях не до консолідації і об'єднання всіх людей України, а цілком протилежний". (Підписи академіків і кандидатів наук Національної Академії Наук України).

„Прийнятий у 1989 році закон про державність української мови мав за мету відродити українську мову, яка систематично витіснялась і заборонялась, а її носії переслідувані аж до фізичного знищення. Закон (з 1989) і досі не набрав чинности, а новообраний Президент незалежної України виступає з пропозиціями, до яких не додумались навіть большевики".(За Центральне Правління Т-ва „Просвіта" — Павло Мовчан).

„Заява Президента може викликати велику тривогу і протести письменницьких кіл України і може спричинитись до розбрату і розколу України". (Президія Спілки Письменників України).

„Надання офіційного статусу російській мові — це курс проти повернення народові його ідентичности. Цим займались 300 років і саме наймаліші (люди)". (Євген Сверстюк, Президент Українського ПЕН-клюбу).

І врешті появилось „Офіційне роз'яснення поняття офіційної мови в законодавстві", підписане Олександром Тараненком, директором Інституту Української Мови Національної Академії Наук. Там м. і. читаємо:

„Виходячи з історичних і мовнокультурних особливостей формування етнічного складу населення України, де кількісну перевагу на всій території (крім Криму) становлять українці, ролю державної, а тим самим офіційної мови в Україні має виконувати одна мова — українська. Це зафіксовано і в нині чинній Конституції України. Крім того це є історично виправданим, статус державної забезпечує українській мові поступове поширення сфери її функціонування. Офіційне ж закріплення в законодавстві російсько-української двомовности і в умовинах теперішнього явного переважання російської мови, означатиме для української мови фактичний занепад, що може спричинити міжетнічні конфлікти і внутрішньонаціональний розкол"...

В авангарді захисників перед великою небезпекою, в якій може опинитись українська мова, стала Спілка Письменників України. Правління окремо звернулось до голови Верховної Ради України Олександра Мороза і народних депутатів. Звернення закінчується словами:

„Пам'ятайте слова Генріха Лоубе: Нападати на мову народу — це означає нападати на його серце!

Від усіх письменників України закликаємо Вас створити всі умови для справді вільного розвитку української мови у нашій незалежній державі. Про це мріяли і за це боролись Великий Кобзар і Великий Каменяр — символи єдности Української держави, нашої культури і мови".

Писав колись визначний педагог України К. Ушинський:

„Відберіть у народу все і він може повернути, але відберіть йому мову і він вже більше не витворить її. Нову батьківщину навіть може створити народ, але мови ніколи... Вимерла мова в устах народу, вимер і народ самий".

Яр. Климовський

О. ТАРНАВСЬКИЙ — ВИДАТНИЙ ПОЕТ І ПИСЬМЕННИК

(СПОГАД)

I

„Вільне творче слово, це душа кожного народу".
С. Васильченко

Передо мною чотиристасорокусторінкова збірка віршів Остапа Тарнавського. У книжці такі розділи: „Слова і мрії" (1948), „Життя" (1952), „Мости" (1956), „Самотнє дерево" (1960), „Сотня сонетів" (1984), „Пентагон", „Під вікном ночі" (з недрукованої збірки), „Поза збірками" й „Вірші пізньої ночі". Розділи із зазначеним роком видання — це книжки, видані поетом.

Замість вступного слова, надруковано вірш Євгена Маланюка, який має примінення до поетичної творчости Остапа Тарнавського.

Ось цей дещо скорочений вірш:

Ти ніч оспівуєш, як я
Колись оспівував в тім віці —
Праматір вічного буття.
А день гримить з каміння й криці...
І неминучість бачить зір
В нещадній ясності загину.
Ти ж в тайних літерах сузір
Шукаєш відповіді, сину".

У збірці — хореї, ямби, дактилі, анапести, інколи білі вірші й інші роди віршування. Все те, що поет створив, носить на собі слід його творчої особовости. Зчаста імпульсом є власні переживання.

Іду закутаний імлою,
в понуру далеч сірих піль,
і йдуть, зливаються зі мною
журливі тони звідусіль. (Вірш без назви)

Очевидно не аналізуватимемо цього рядка, він побудований за схемою АБ–АБ, додамо тільки, що поет є майстром створення настрою.

У збірці цікаві під поетичним поглядом порівняння, алітерації, асонанси, афористичні вислови.

Серед творів у збірці натрапляємо на поезії виняткової мистецької вартости. „Молитва за поляглих" — це один із його шедеврів. Не дивно, що на академіях ця поезія є зчаста в програмі. Цей твір має на собі ознаки передбачливости.

Задивлені, як в образ, в чарівну картину,
злеліяну в піснях з-під кучерявих стріх:
в свою воскрешену, розквітлу батьківщину.

Поет неабияк любив природу. Вистане згадати його „День у сонці" ранком, в полудне й у вечір, або, як він описує „Жнива" чи „Осінь", не згадуючи багато інших. Природу можна сприймати різно — як відбиток ідеального (Плятон), як усвідомлення творчої енергії (Шеллінг), чи символічний слід Бога (Раскін). Поет велику увагу приділяв — гармонійності, зрівноваженню, глибині.Тут і там натрапляємо на вірші теїстичного гатунку.

Він ішов по Віа Долороза,
на Голгофу ніс важкий хрест,
що стоїть один, немов погроза,
що один — мов вічний маніфест. („Хрест")

Поет любив музику.

О, музико, що топиш в серця горні
лукавий гнів на радості метал,
дозволь нехай душа пригорне
розквітлої землі блаженну даль. („Чар музики")

Остап Тарнавський любив і театр та мистців театру. Він сам за німецької окупації працював у Львівському Оперному Театрі з відділами — Балет, Оперета й Драма. Його функцією було редагування програм для всіх відділів Оперного Театру. В його програмах крім обсади, ще було коротко про авторів поодиноких спектаклів. Однією з його знаменитих програмок, це програма на Шекспірового „Гамлета". За свою працю мав відповідну платню.

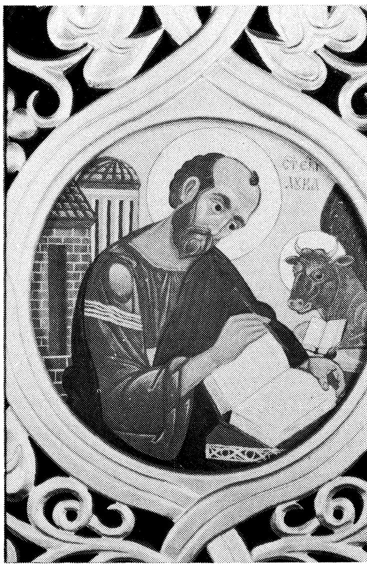
У змісті книжки є аж п'ять позицій, присвячених театрові зґл. великим акторам — „Мистецтво", „Актор", „Йосипові Гірнякові в альбом", „Смерть актора" (у пам'ять Леся Курбаса), „На смерть Володимира Блавацького".

—це боротьба за височінь театру,
на вівтарі краси святкова дань.
Вітай нам, майстре, що крізь тьму заслань
і злобу дня проніс мистецтва ватру.
(Йосипові Гірнякові в альбом)

Він вийшов на дорогу безконечну,
задивлений в зорю, що в вишині,
у храм піднятих візій і мистецтва,
азиль для душ, що прагнули сумні.
(На смерть Володимира Блавацького)

(Закінчення буде)

Ділом увічнюємо творчість П. Холодного, мол.

П. Холодний, мол.: Св. Євангелист Лука

Сьогодні, коли в Україні йдуть зміни, чіткіше вирисовується також завдання діяспори, активніше діють українські культурні інституції, серед них Український Музей у Ню Йорку. Крім завзятого збирання коштів на „побільшення вікна з України в Америку" — перебудування на модерний музей власного будинку на Іст 6-ій вулиці, цього літа, опріч іншої праці, музейні працівники й приятелі дружньо взялися за фотографування в українських церквах ікон, вітражів та мозаїк роботи мистця Петра Холодного, мол. Це є необхідним кроком у підготові запланованої виставки праць одного з найвизначніших українських мистців XX століття і видання монографії про його життя й творчість, ілюстровану кольоровими репродукціями його творів, зокрема праць у церквах.

На початку серпня, коли в мене й моїх друзів був невеселий настрій, я раптом ожила. На власні очі побачила, як українці, молоді й старі, з різних земель України, які в різний час приїхали до Америки, а деякі тут народилися, дружно взялися за справу історичного значення. Протягом двох перших тижнів серпня художник і мистець-фотограф Петро Грицик увічнював мистецьку творчість Петра Холодного в шести церквах у Ню Йорку й околиці, йому допомагали два помічники, а в церквах — люди, з ними пов'язані.

Цю працю розпочав Комітет вшанування пам'яті мистця Петра Холодного, мол., який у 1992 році був організований при Українському Музеї в Ню Йорку під патронатом Патріярха Мстислава і Архиєпископа Стефана Сулика. Справа фотографування в церквах складна і багато зусиль та коштів вкладено в її проведення: орендування риштовання, з якого фотограф має знімати високо розташовані ікони та вітражі, також винаймання автофургона (вена), щоб перевозити риштовання й фотографа з апаратурою та його помічників, полагодження справи забезпечення (а що, як хтось упаде з риштовання й пораниться?), домовлення зі священиками й працівниками церков на певний день, часом домовлення про ночівлю для приїжджих. Музей їм дуже вдячний за допомогу і співпрацю.

По діловому діяла директор Музею Марія Шуст, активним організатором була народжена в Америці Христина Сай, учениця Петра Холодного, що буде координатором виставки і напише про свого вчителя статтю до монографії про нього.

Вищезгаданий Петро Грицик народився 1944 року на Холмщині. 1968 року закінчив Львівський Художній Інститут. В 1970—80 роках його мистецтво було „неофіційним", не належало до соцреалізму, підтримуваного в Совєтському Союзі. В 1990 році П. Грицик виїхав з України, прибув до Америки, наприкінці того року була виставка його картин в Українському Музеї в Ню Йорку. Ще в 1970-их роках П. Грицик зацікавився мистецтвом фотографії, в Америці працює в цій ділянці. Виконав ряд творів для українських та американських мистецьких галерій та музеїв.

У фотографуванні мистецьких праць Петра Холодного у церквах П. Грицикові віддано допомагали Анатоль Гончаренко й Андрій Рожанковський. Перший з них є мистцем за освітою, народився над Дніпром у Нікополі в 1941 році, приїхав до Америки в 1961. Був близько знайомий з Петром Холодним, належить до Комітету вшанування його пам'яті. Андрій Рожанківський народився у Львові 1947 року, живе в Америці з 1992 року. За фахом він інженер-електронік, має також досвід у будівельних роботах, це йому допомогло у праці з риштованням.

Фотографування уможливили українці діяспори і українсько-американські громадські організації, склавши пожертви до Фонду Петра Холодного, мол., при Українському Музеї в Ню Йорку.

Працю почали у понеділок, 1-го серпня, в українській католицькій церкві св. Юра на Іст 7-ій вулиці. Навчившися з інструкції, помічники розставили риштовання, з якого мистець-фотограф знімав високо розташовані великі вітражі — твори Петра Холодного. Праця йшла повільно, бо треба було кожний вітраж відповідно освітити та й ще пристосуватися до соняшного проміння, яке заглядало у вікно.

Далі за пляном була праця в українській православній катедрі св. Володимира на Вест 82-ій вулиці в Ню Йорку. В середу, 3-го серпня, я з цікавости поїхала подивитися — як там ідуть справи. Зайшла до катедри. Помічники фотографа розставляли риштовання. Це — металеві трубки, з яких складають конструкцію з кількох поверхів, найвища площина сягає висоти 16 футів. Побачивши, як Андрій виліз на риштовання, я йому сказала: „Тут треба акробатом бути". Тим часом Петро Грицак пристосовував апаратуру. У церкві метушилася сторожиха Анна Писаренко — показувала, де вмикати світло. Потім принесла модерний глечик з холодною водою і склянки, всіх частувала. День був гарячий.

П. Грицик почав фотографувати нижній ряд ікон іконостасу. Його праця була муравлина: то світла пересуває, то апарат, то на стілець вилазить. Потім я із страхом дивилася, як він поліз на риштовання.

Анатоль і Андрій йому допомагали з апаратурою. Я мала нагоду поговорити з Анатолієм, який у минулому був помічником Петра Холодного. Возив його на рибалку і жуків збирати, багато говорили. Мистець розповідав Анатолієві про свою працю в цій катедрі св. Володимира в 1958—60-их роках. Згадував, що це була перша церква, яку усю сам оформив. Тоді металевого риштовання не було. Високо розташовані ікони він малював, стоячи на дерев'яній драбині. Бувало, що йому в очах темніло.

У катедрі св. Володимира фотографували два дні. У п'ятницю, 5-го серпня, поїхали до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку. Аж пішов сильний дощ, у церкві стало так темно, що не можна було фотографувати. Взялися за працю в понеділок, 8-го серпня. До церкви заходив парафіянин інженер Лев Коленський, який живе поблизу і є членом Комітету вшанування пам'яті Петра Холодного. Був його приятелем. Тепер з інтересом спостерігав, як увічнюють працю мистця. Пізніше Л. Коленський сказав мені, що був зачарований працею й апаратурою мистця-фотографа П. Грицика, на тому Л.Коленський розуміється, бо сам фотограф. Л. Коленський також розповів мені, що мав нагоду спостерігати, як на початку 60-их років Петро Холодний працював над своїми творами для церкви св. Івана Хрестителя. Він спершу детально оглянув церкву, далі виготував проєкти вітражів, які пізніше були виконані в студії Ярослава Баранського в Йонкерсі. Мозаїка Петра Холодного — запрестольний образ — виконана в Італії. Ідею цього образу дав мистцеві редактор Василь Пасічняк, член Церковної Ради.

Про дальші мандри і працю мені розповів Анатоль Гончаренко.

У вівторок, 9-го вересня, поїхали до Глен Спею, фотографували ікони Петра Холодного в українській католицькій церкві св. Володимира. Відвідали подружжя Романа й Галини Петренків, членів Комітету вшанування пам'яті Петра Холодного. Домовилися з ними, що незабаром приїдуть фотографувати запрестольний образ в українській православній церкві свв. Петра і Павла (для цього риштування не потрібне). Анатоль пригадує, що він і Л. Коленський допомагали Петрові Холодному класти на цей образ золото.

Пізно ввечорі того дня переїхали до Гантера. Там розбудили Наталю Макаревич. На початку 60-их років вона і її чоловік, доктор Іван Макаревич, активно допомагали у будуванні й мистецькому оформленні української католицької церкви св. Івана Хрестителя. Наталя Макаревич улаштувала втомлених мандрівників на нічліг, наступного дня почастувала доброю вечерею. У Гантері фотографували ікони Петра Холодного в церкві, виконані в 1963—64-их роках. У четвер, 11-го серпня, повернулися до Ню Йорку.

Вранці в п'ятницю, 12-го серпня, поїхали до Українського Православного Осередку у Бавнд Бруку. Там півроку напрацювалися. Спершу поставили риштовання на сходах при вході до церкви св. Андрія Первозванного, щоб зфотографувати мозаїки на будівлі церкви. Потім розібрали риштовання й перенесли його в середину церкви, увічнили чудові ікони Петра Холодного. Там долучився ще один ентузіяст, отець Іван Лишик, який щойно пізно увечорі зміг замкнути церкву.

1-го вересня я мала нагоду побачити в Українському Музеї зроблені Петром Грициком прозірки, розміром 4 на 5 інчів, творів Холодного, зфотографованих у шести церквах. Я була зачарована витонченим мистецтвом Петра Холодного, яке часом не схопиш у церкві — то темнувато, то зависоко. З цих прозірок можна робити репродукції різного розміру — листівки, ікони, ілюстрації для книжок. Також можна замовити прозірки великого розміру, щоб їх освітлювати ззаду і показувати на виставках такого типу, як була в нашому Музеї — „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва". Зроблені також прозірки розміром 35 міліметрів для демонстрації їх на екрані студентам мистецьких шкіл і широкій публіці. Я була така зворушена красою прозірок, що тут же склала „вдовину лепту" на дальшу працю з ними.

Марія Шуст, Христина Сай і д-р Осип Данко мали нелегке завдання — відібрати вісім прозірок, щоб замовити з них картки, деякі різдвяні й великодні. Тяжко було вибирати: здавалося, що всі без вийнятку твори Петра Холодного чудові. Але вибрали.

На ближчий час заплянoвано багато праці. Треба видати листівки і налагодити їх продаж в українських церквах Америки й Канади, в українських крамницях. Наступне завдання — зфотографувати картини та ікони Петра Холодного в приватних колекціях.

Треба завзято збирати гроші на видання багато ілюстрованої монографії про життя і творчість Петра Холодного, мол., і на організацію виставки. Один із способів придбання грошей — улаштування програм, присвячених творчості Петра Холодного. Таку імпрезу заплянували в Українському Народному Домі в Ньюарку на 23-го жовтня ц.р. 86-ий і 28-ий відділи Союзу Українок Америки (Ню Джерзі). Ілюстровану прозірками доповідь прочитає учениця Петра Холодного, Христина Сай. Виступатиме піяніст Володимир Винницький. Сподіваємося, що ще такі імпрези відбудуться в різних громадах і місцевостях, дохід з них піде до Фонду Петра Холодного при Українському Музеї. Чекаємо на дохід від продажу карток і на пожертви до Фонду.

Комітет вшанування пам'яті Петра Холодного просить слати пожертви, які можна відтягати від податку, на адресу: The Ukrainian Museum, 203 Second Avenue, New York, N. Y. 10003. Чеки слід виписувати на: The Ukrainian Museum — Cholodny Fund.

Любов Дражевська

ЗМІНИ В ПОХОРОНІ С. ГАЛИЧИН

Як інформують особи, що займаються похороном Стефанії Галичин, відвідини в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку в п'ятницю, 16-го вересня, не відбудуться. Такі відвідини відбудуться в суботу, 17-го вересня, в тому ж заведенні від год. 9-ої до 9.45, а в год. 10-ій буде відправлена Служба Божа в церкві св. Юра.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У статті Миколи Руденка п. з. „Три роки української незалежности" у „Свободі" ч. 167 слід справити на стор. 2 на „та й моє дисидентство", а на стор. 3 слід справити на „йдеться про незаконний продаж десятків тисяч тонн авіяційного палива". — Ред.

В березні 1995 року сповниться 50 років від часу створення Української Національної Армії.
Для відзначення цієї дати Крайова Управа Об'єднання Вояків і Приятелів Другої Дивізії УНА
запрошує
на наради,
представників комбатантських організацій

ПЕРШОЇ і ДРУГОЇ ДИВІЗІЙ,

як рівнож членів всіх інших формацій УНА, що не є зорганізовані в комбатантських товариствах, для створення комітету відзначення

50-ЛІТТЯ УНА.

Наради відбудуться в
суботу, 24-го вересня ц.р., о год. 4-ій по пол. в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ в Ірвінґтоні, Н. Дж

За Управу:
М. Кормило, секретар

ПОДЯКА

Список громадських установ і окремих осіб, які добровільно зложигли свої пожертви на пресовий фонд народної газети „Злагода", яка виходить друком у місті Товмач Івано-Франківської области, Україна.

Український Спортовий Осередок „Тризуб" у Філядельфії	200.00
Укрраїнська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч"	150.00
Організація Українців Америки „Самопоміч" у Філядельфії	100.00
Іван і Іза Бойчуки	100.00
Петро і Марія	50.00
Микола і Іван Тимчуки	50.00
Володимир і Стефанія Обущаки	50.00
д-р Ярослав і Марія Колибаб'юки	50.00
Володимир Риндич	25.00
Григорій і Анна Колибаб'юки	25.00
Василь і Дарія Ганкевичі	25.00
Володимир і Юлія Собки	25.00
Григорій Тимків	20.00
Ярослав і Марія Гречки	20.00
Володимир і Марія Сімкові	20.00
д-р Ярослав Качай	10.00
Теодор і Марія Олійники	10.00
Омелян і Бронислава Луковські	10.00
Василь Ґудзик	5.00
Михайло Пацура	5.00
Іван Дзіндзюра	5.00
Разом	**955.00**

Всю нижче подану суму я передав адміністрації згаданої газети 25-го серпня 1994 року. В імені головного редактора Зіновія Штурнака, всім жертводавцям складає щиру подяку.

МИКОЛА ТИМЧУК

„Український час"

Передісторія радіопрограми „Український час" така. На початку 60-их років Євген Орищук, діяч української громади в Квебеку, вів передачу „Українська година" з радіостанції CHRS у Сан Жан на південь від Монтреалю. Диктором з ним працював Віктор Гладун. Здобувши досвід і смак до радіопередавання, В. Гладун разом зі своїм кумом Іваном Опариком задумали започаткувати власне радіомовлення. Домовилися з Казимиром Станчиковським, власником нової монтреальської радіостанції GFMB, яка здобула хартію для радіопередавання різними мовами, і в середу, 28-го серпня 1963 року зареєстрували в Верховному суді Квебеку радіопередачу „Український час". Назва говорить, що це — час, присвячений українській громаді. Перший випуск програми вийшов в етер у суботу, 7-го вересня 1963 року.

Спершу це була півгодинна передача (якийсь час вона звучала і в п'ятницю). Коли напочатку 70-их років перестала виходити суботня передача „Любителі Української Музики", очолювана відомим діячем Богданом Панчуком, радіостанція запропонувала „вакантний" ефір „Українському часу". Так наша передача стала виходити щосуботи по полудні від год. 1-ої до 2-ої, а колишня півгодинна суботня вечірня програма незабаром припинилася. Цей час вона займала до 1992 року, коли радіостанція запропонувала зміну — спочатку на год 12.30 до 2-ої, а потім на 6-ту до 7.30 вечора.

Покійному Іванові Опарикові багато допомагала родина. Дружина Дуся (з дому Мироненко) підбирала музику, вишукувала цікаві факти, злободенні теми, писала тексти; дочка Наталка була диктором, а її чоловік Орест Дідух був технічним керівником передачі. Співпрацювали мистці Борис Дніпровий, Євгенія Чайка та Євген Костюк. Збагачували мікрофонні матеріяли редактор Роман Рахманний, мґр Орест Павлів, д-р Марко Антонович, Лев Гусин, Орися Судчак, професор Роман Сербин та інші.

Коли 26-го грудня 1989 року упокоївся довголітній керівник передачі І. Опарик, радіостанція попросила о. д-ра Ігоря Куташа перебрати керівництво „Українським часом" з огляду на те, що він допомагав покійному в радіомовленні від моменту свого прибуття до Монтреалю в серпні 1968 року. Отець Куташ започаткував „Духовне слово", в якому, крім нього, брали участь інші українські душпастирі Монтреалю.

Зформувався до праці новий „тім" „Українського часу". Продюсером став Симон Куклевський, адміністратором — Тарас Ставник. Становлення це припало на дуже цікавий час — час утвердження самостійної України. До співпраці влилися свіжі сили: диктор Ліна Гаврилів, яка в 80-их роках прибула з Дніпропетровського; кореспондент Радислав Чумак, що промовляє з Києва на хвилях етеру щотижня; Ярина Драбина; о. протоієрей Петро Бойко, колишній диктор Всеукраїнського Радіо, заслужений артист України. Поширилося число цікавих інтерв'ю. Пожвавилася співпраця з Українським відділом Міжнародного Радіо Канади.

Радіомовлення потребує фінансових ресурсів: на оплату персоналу, відновлення апаратури та ведення канцелярії. Підтримку вже дали: родина Шнурівських, фірми Стратіджик менеджмент кансолтантс та Міст-Монтреаль, Суспільна Служба Українців Монтреалю. З'явилися персональні жертводавці — „Ластівки Українського Часу"

Нині „Український час" вступає у 31-ий рік праці. Перед ним — широкі обрії, а за ним — сліди відданої праці патріотів. З підтримкою української громади, наша україномовна програма й далі звучатиме для неї на хвилях монтреальського етеру.

Коли спаде тижнева вся напруга
Лиш для душі залишиться робота,
Зустріньте „Український Час", як друга
В вечірньому ефірі у суботу!

Н. Н.

У ВІВТОРОК, 13-го вересня, президент Билл Клінтон підписав закон про боротьбу зі злочинністю в країні, для здійснення котрого виділено 30 біл. дол. Новий закон дає можливість на затруднення 100,000 нових поліціянтів у містах і містечках впродовж наступних шести років, цим законом забороняється виріб, продаж і посідання 19 родів нападницької зброї та дозволяє на смертну кару у 60 родах злочинів. Не зважаючи на згадані факти, кримінологи твердять, що це лиш символічний крок, який не сягає досить далеко, щоб зупинити цей швидкий зріст вуличних злочинів у ЗСА.

ПОДЯКА

У світлу пам'ять нашого найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

бл. п.

МИХАЙЛА ШАШКЕВИЧА

уроджений у Стежниці, повіт Ліско, на Лемківщині, який з Волі Всевишнього відійшов від нас на вічний спочинок 17-го січня 1994 р. і був похований на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Довголітній член Головної Управи Т-ва Вояків УПА та Організації Оборони Лемківщини. Дуже багато часу присвятив праці СУМ-у, головно під час здвигів чи сумівських таборів на оселі СУМ в Елленвіл, Н. Й. Останньо став будівничим нових таборових будинків, які стали окрасою сумівської Оселі.

Цією дорогою висловлюю найсердечнішу подяку рідним, приятелям і знайомим, які у хвилинах мого важкого горя, листовно, телефонічно чи особисто зложили своє співчуття та старались облегшити мій смуток.

В пошані його пам'яти складаю всім мою подяку, які помимо віддалі та суворо зимної погоди, взяли участь, щоби віддати свою останню прислугу і пошану нашому незабутньому покійному.

Найщиріша подяка д-рові Андрієві Стефанівському та д-рові Любомирові Кузьмакові за лікарську опіку в часі недуги.

Сердечна подяка отцеві Йосипові Денищукові за відвідини мого мужа в лікарні та уділення Святих Тайн Єлеопомазання,

Сердечно дякую д. Ігореві Міджакові, парохові церкви св. Архистратига Михаїла в Йонкерсі, Н. Й. за відправлення Панахиди і похоронних обрядів в похоронному заведенні Дучинський-Черко, о. Павлові Мартинюкові за відслуження Заупокійної Служби Божої в день похоронів і Панахиди, о. монс. Іванові Сквілерові за відслуження послідних похоронних відправ на цвинтарі св. Духа.

Велике спасибі дякові Петрові Ганкевичеві за спів під час Панахиди і також за відспівання св. Літургії в день похорону.

Щира подяка дириґентові д-рові Олегові Соханові і членам церковного хору за відспівання Панахиди.

Дякую похоронному заведенню Дучинський-Черко в Йонкерсі, Н. Й. за пораду і старанне переведення похорону з огляду на несприятливу зимову погоду.

Щира подяка другові УПА, Петрові Шкафаровському за його пораду і поміч під час похорону.

Щира вдячність організаціям — Осередок СУМ і УПА відділ в Йонкерсі, що прибули з прапорами попрощати свого друга.

Окрему подяку складаю друзям-воякам УПА, які приїхали і тримали почесну стійку при домовині українського вояка, за ваш вояцький салют, чим ви проводили друга „Рися" на його святочний апель перед престолом Всевишнього.

Дякую всім тим, що прощали покійного після Панахиди в похоронному заведенні: Левові Футалі від Т-ва Вояків УПА, Мирослав Климко від відділу УККА, Микола Грицковян від Організації Оборони Лемківщини, і д-рові Орестові Козіцькому від Осередку СУМ в Йонкерсі.

Невимовно вдячна Миколі Сидорові за його вичерпний нарис життєвого шляху покійного і Володимирові Кульчицькому за вірша в пам'ять Матвієві (Рись) Шашкевичу із його шостої збірки „Мої Вірші" над гробом покійного. Дякую всім за відспівання останньої жалібно-прощальної пісні „Видиш брате мій".

Окрема подяка другові Левові Футалі за переведення збірки на Юнацький табір оселі СУМ в Елленвіл, Н. Й., прощання над гробом, і переведення поминального обіду.

Тризна відбулася в Ukrainian Youth Center **в Йонкерсі, де промовляли Марія Кульчицька, котра передала життєпис „Рися", Іван Філь за теплі спомини Вуйка, і Христя Шашкевич-Оришкевич згадала батька „не злим, тихим словом" і подякувала всім від родини покійного за участь у похоронних відправах.**

Дякую адміністраторові Ukrainian Youth Center **в Йонкерсі, Андрієві Горбачевському і Тарасові Щурові за гарно підготовану тризну.**

Найсердечніша подяка довголітнім приятелям Степанові і Надії Ґоляш та Михайлові Ковальчинові від Екзекутиви УККА за зворушливі і незабутні прощальні письмові слова: Михайло Шашкевич жив Україною, для неї трудився, посвячував багато часу на роз'їзди та фінансово спомагав. Друг Ковальчин попращав сл. п. Михайла Шашкевича (Рися) в неповоротний рейд. Ми попрощали мужа, батька, дідуся, громадсько-політичного діяча, вояка та друга.

Сердечно дякую всім, що прислали квіти:
Марія Черешньовська, Микола і Марійка Філь, Іван і Маруся Філь, Володимир і Ірина Клим, Дмитро і Марійка Кулик, Товариство Вояків УПА, Організація Оборони Лемківщини, д-р Любомир і Оксана Кузьмак, Михайло і Дарія Ковчак, Роман і Адріяна Миронович, Марійка Юрах, д-р Іня Гікаваєвич, Михайло і Дарія Стахів, Joseph and Helen Yochman, Robert Regina Peniswich, Manhattan College Athletic Department, Mark and Caroline Buons, Galuras Family.

ПОЖЕРТВИ НА СЛУЖБИ БОЖІ ЗЛОЖИЛИ:

Зорян і Слава Шашкевич, Іван і Маруся Філь, д-р Осип і Лідія Оришкевич, Роман і Марія Глушко, Анна Ґрабан, Дмитро і Рузя Глушко, Текля Соломон з родиною, Стефан і Анна Бибель, Марія Іваницька, Михайло і Марія Тех, Андрій і Христя Данилюк, Маґдалина Вовк, Ігор Вовк, Мирон і Славка Пиріг, Андрій і Ірина Куцина, Микола, Леся і Стефа Грицковян Еміл і Анна Тутко, Петро і Анастазія Вориха, Іван Пришляк, Роман і Лідія Марусин, Леся Булат-Lucadamo, **Уршуля Климко, Стефан і Тамара Палилик, Амілія Варіян, Крайова Управа СУМ,** Dorsothy MacPhail, Mauro and Dorothy Checchi, Manny and Barbara Bernstein, Michael Boreh, Eva Duffy, Michael Hassell, R. Hergott, R. Motko, O. Montgomery, S. O'Connor, P. Viggiano, Guarini Family.

В ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОГО ЗЛОЖЕНО НА:

Будівельний Фонд церкви св. Михаїла в Йонкерсі ,,,,,,	**$165**
Іконостас Фонд церкви св. Михаїла в Йонкерсі ,,,,,,,,,,	**$310**
Юнацький табір на оселі СУМ в Елленвіл, Н. Й. ,,,,,,,	**$2,210**
Прес-Фонд Національної Трибуни ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	**$250**
Сліпих дітей в Україні Fight for Sight Fund ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	**$50**
Фільм Фонд „Україна в огні, окрадена" ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	**100**
Український Музей в Ню Йорку ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	**$50**

Моя безмежна подяка всім жертводавцям на Служби Божі, та всім котрі зложили пожертви на добродійні цілі в його пам'ять. Нехай Всевишній винагородить вас сторицею за віддання останньої прислуги покійному.

У великій скорботі:
дружина — АННА
син — БОГДАН з дружиною ВІРОЮ МАРУСИН
дочка — ХРИСТЯ ОРИШКЕВИЧ з мужем д-ром ЯРОМИРОМ
внуки — ЛЯРИСА і МАТЕЙ ШАШКЕВИЧ
— АДРІЯН, ОЛЕКСАНДЕР і АНДРІЙ ОРИШКЕВИЧ

Маємо на складі новий альбом вишивок

КСЕНІЯ КОЛОТИЛО: АЛЬБОМ

Українською, німецькою, англійською та французькою мовами.

Автор-упорядник: Діана І. Богданова

Київ, видавництво „Мистецтво", 1992, стор. 159, з друкарні „Полиграфкнига". Тверда оправа, кольорові ілюстрації, ціна 20.00 дол.

Мисткиня створила понад тисячу взорів за мотивами гуцульської вишивки, зібрала їх, упорядкувала і видала альбом. Бажанням її було популяризувати наше мистецтво між іншими народами, як рівнож підібрати з молодшої генерації охочих продовжувати її діло.

Можна набувати у книгарні СВОБОДИ.
Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані долучити до ціни 6% продажного податку.

Нові книжки для дітей в Україні видані в Канаді

Українські Працівники Літератури для Дітей і Молоді (УПЛДМ) з осідком у Канаді й представництвом цієї установи в ЗСА не обмежуються перевиданням ранішої і виданням нової літератури для юних читачів тільки в Україні, але ведуть цю саму акцію теж у діяспорі, конкретно в Канаді.

Останньо появилися в Торонті такі книжкові видання пісень Катерини Перелісної — „Три правди" з ілюстраціями Мирона Левицького та три збірки педагога, письменника, журналіста й громадського діяча Івана Боднарука п. з. „За Збруч" з обкладинкою й текстовими ілюстраціями Івана Яцева та „Квіточка прибраній матусі" і „При ватрі" з обкладинкою В. Беднарського.

Казка К. Перелісної — це вже третє доповнене видання сеньйорки української дитячої літератури. Воно вийшло в 1994 році коштами інж. Василя Саламона та наймолодшого віком „мецената" Юрчика Ломаґи, якому не сповнився ще перший рік життя. В його імени пожертву склали — громадський діяч дідусь Роман і бабуня малярка Ярослава Ломаґи.

Справжнє прізвище К. Перелісної є Катерина Глянська-Попова, яка ще живе немічна у ЗСА. В Україні вона була вчителькою-виховницею в дитячих садках. Всі її писання — казки, оповідання, леґенди, вірші, сценки, сміховинки, загадки вчили дітей рідної мови, впоювали в них любов до рідного краю, до краси й добра, формували й плекали характер та давали зрозуміння української духовости.

Її писання ілюстрували видатні образотворчі мистці, до яких композитори укладали музику. Багато писань К. Перелісної появлялися в дитячому журналі УНС „Веселка", в якому вона була довголітньою співробітницею.

Спільними заходами УПЛДМ та коштами дружини пок. педагога, вчителя, директора та інспектора шкіл і журналіста та громадського діяча Івана Боднарука в Канаді вийшли в 1993 р. дві його збірки „Квіточка прибраній матусі" та „За Збруч" — його „лебедина пісня". Автор помер у травні 1990 року.

Перша збірка вміщає три п'єси дли шкільної молоді — „Зустріч з Лесею" у пам"ять Лесі Українки, „Квіточка прибраній матусі" (сцена на День Матері), „Віра й молитва врятувала"... (Свит-Миколаївська сценка). Окрему групу становлять в цій збірці дві п'єси, які мають спільну віньєтку, а це: „При ватрі" і „Наша ватра". Спільну обкладинку для всіх цих п'єсок виконав В. Беднарський, який є теж автором віньєтки.

Збірка прикрашена портретом автора і численними знімками з авторової педагогічної діяльности. Вступне слово про автора написала Т. Горохович. Друга збірка писань І. Боднарука "За Збруч" вміщає шість розповідок із життя дітей — „За Збруч ", „Моя найперша школа", „Гаврило Безрукий", „Олесів іспит", „Галина про Україну" і „Вартісний грошик". Обкладинку й ілюстрації виконав Іван Яців. Передмову написала Леся Храплива-Щур.

В рубриці „Друковані твори автора" подані заголовки 15-ти його повістей, оповідань, новель, п'єсок, репортажів, гуморесок.

Видані УЄЛДМ книжки для дітей в Україні висилається безкоштовно.

Володимир Барагура

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ

запрошує українську громаду
на

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

для вшанування

100-річчя Українського Народного Союзу

що відбудеться
в суботу, 1-го жовтня 1994 року

UKRAINIAN EDUCATIONAL and CULTURAL CENTER
700 Cedar Road, Philadelphia, PA

Початок 6-та год. веч.

Вступ на бенкет 25.00 дол. з коктейлем

Зголошення на бенкет просимо телефонічно повідомити на число

(215) 728-1630 до 28-го вересня

У ПРОГРАМІ БЕНКЕТУ:

- Відкриття .... д-р БОГДАН ГНАТЮК, Голова Бенкетового Комітету
- Головний промовець .... мґр УЛЯНА ДЯЧУК, Головний предсідняк УНС

У МИСТЕЦЬКІЙ ЧАСТИНІ:

„КАЗКА", Ансамбль пісні й танку. Хореограф: ПАВЛЯ ДУДА ЛУЦІВ
„ГАЙДАМАКИ". Співочий ансамбль. Мистецький керівник: мґр Ігор Кушнір
Акомпаніямент: ОЛЕКСАНДРА РУДИЙ-ПЕНКАЛЬСЬКА

Вручення нагород заслуженим Союзовцям:

- Товстмайстер .... СТЕПАН ГАВРИШ

PROGRAM

Opening .... Dr. BOHDAN HNATIUK, President Banquet Committee
Main Speaker .... Mrs. ULANA DIACHUK, President UNA

ARTISTIC PROGRAM WILL FEATURE:

„KAZKA", Ukrainian Folk Ensemble, Artistic Director: PAULA DUDA LUCIW
„HAJDAMAKY", Male Vocal Ensemble, Artistic Director: IHOR KUSZNIR
Accompanist: ALEXANDRA RUDYJ PENKALSKYJ

Presentation of honorary certificates to merited UNA leaders

Toastmaster .... STEPAN HAWRYSZ

Лист...

(Продовження зі стор. 2)

до УПА, яка у своїй бототьбі і проти брунатного, і проти червоного імперіялізму мала ясно окреслений горизонт державотворення України.

На сучасному етапі, коли наш народ опинився в такому жалюгідному стані, ми уважаємо за потрібне підкреслити, що вимога сьогоднішнього дня — це створення на форумі очоленої Вами Верховної Ради атмосфери взаємної толеранції між усіма політичними фракціями, обов'язком яких є утворити гармонію змагань народу за світле майбутнє нашої нескореної нації.

Думаючи категоріями державницької доцільности, не дивімся на ідеології, але виключно на інтереси нації. І тоді, якщо всі твердо приймемо цю засаду для закріплення нашої держави, особливо коли вона в небезпеці, то напевно виконаємо святий обов'язок, що його поклала на нас доля нашого народу.

Здоровимо Вас привітом вояка УПА.

Слава Україні!
Героям Слава!

За Президію Світового Братства Вояків УПА ім. ген.-хор. Романа Шухевича-Тараса Чупринки:

Лев Футала, голова,
Мирослав Климко, секретар.

Ділимося сумною вісткою, з родиною і приятелями, що з волі Всевишнього 12-го вересня 1994 р. на 88-му році життя відійшов у вічність у Дрогобичі наш найдорожчий і улюблений БАТЬКО, ДІДУСЬ, ПРАДІД, БРАТ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

о. Крилошанин

ОМЕЛЯН ІВАСИК

уродженець Стрийщини, довголоітній парох с. Стинава-Долішня і Корчин, перший капелян пл. куреня „Червона Калина", духовний провідник обездоленого народу в часах комуністичного режиму на західніх землях України.

ПОХОРОННІ СВЯЩЕНИЧІ ВІДПРАВИ відбулися 14-го і 15-го вересня 1994р. в українській католицькій церкві с. Стинава-Долішня з численною участю Владик, священства, широкої громадськости й опечаленої великої родини.

Залишені в глибокій жалобі в ЗСА:

сестра — МАРІЯ ГАЛІЙ з мужем ІВАНОМ
сестрінка — МАРТА ДЕНИСЕНКО з мужем ЮРІЄМ і дітьми
сестрінок — ЮРІЙ ЛАШКЕВИЧ
сестрінок — РОМАН РАКОВСЬКИЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ і дітьми
та близька і далека родина в Україні та ЗСА

ФУНДАЦІЯ ПІДТРИМКИ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ УКРАЇНИ

починає акцію

„КЛЮБ 700"

ДЛЯ ВИПЛАТИ МОРТҐЕДЖУ ГЕНЕРАЛЬНОГО КОНСУЛЬСТВА УКРАЇНИ в НЮ ЙОРКУ

чеки проситься виписувати на:

UKRAINIAN CONSULATE FUND NEW YORK

і висилати на адресу:
209 GRAND AVENUE, Apt. B.
Rutherford, N.J. 07070
Tel.: (201) 939-6305
FAX: (201) 939-6305